

Judikatūras krājums

Lieta T-48/17

Alliance for Direct Democracy in Europe ASBL (ADDE)
pret
Eiropas Parlamentu

Vispārējās tiesas (astotā palāta paplašinātā sastāvā) 2019. gada 7. novembra spriedums

Institucionālās tiesības – Eiropas Parlaments – Lēmums, ar kuru par neatbilstīgiem atzīti daži politiskās partijas izdevumi saistībā ar 2015. gada dotācijām – Lēmums, ar kuru piešķirta dotācija par 2017. gadu un paredzēts priekšfinansējums 33 % apmērā no dotācijas maksimālās summas un pienākums sniegt bankas garantiju – Objektivitātes pienākums – Tiesības uz aizstāvību – Finanšu regula – Finanšu regulas piemērošanas noteikumi – Regula (EK) Nr. 2004/2003 – Samērīgums – Vienlīdzīga attieksme

1. *Eiropas Parlaments – Eiropas līmeņa politisko partiju finansēšana – Lēmums, ar kuru daži politiskās partijas izdevumi atzīti par neatbilstīgiem saistībā ar dotāciju – Tiesību uz aizstāvību ievērošana – Partijas tiesības tikt uzklaustītai – Tvērums – Tiesības uz formālu uzklausišanu – Neesamība*
(*Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. panta 1. un 2. punkts; Eiropas Parlamenta Reglamenta 224. panta 3. un 5. punkts*)

(skat. 35. un 88. punktu)

2. *Pamattiesības – Eiropas Savienības Pamattiesību harta – Tiesības uz labu pārvaldību – Objektivitātes prasība – Jēdziens – Parlamenta novērtējuma brīvība – Pārbaude tiesā – Robežas*
(*Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. panta 1. punkts; Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 2004/2003 7. un 8. pants*)

(skat. 41.–45. punktu)

3. *Pamattiesības – Eiropas Savienības Pamattiesību harta – Tiesības uz labu pārvaldību – Objektivitātes prasība – Jēdziens – Eiropas Parlamenta locekļa kategoriski un nepārprotami pausti publiski paziņojumi par izskatīšanas stadijā esošu jautājumu – Izslēgšana*
(*Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. panta 1. punkts*)

(skat. 55.–61. punktu)

4. *Eiropas Parlaments – Eiropas līmeņa politisko partiju finansēšana – Valsts politiskās partijas netiešas finansēšanas aizliegums – Nosacījumi – Netiešas finansiālas priekšrocības pastāvēšana par labu valsts politiskajai partijai – Vērtējuma kritēriji (Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 2004/2003 7. pants)*

(skat. 71. punktu)

5. *Eiropas Parlaments – Eiropas līmeņa politisko partiju finansēšana – Tautas nobalsošanas kampaņu finansēšanas aizliegums – Nosacījumi – Darbība, kurai ir saikne ar tautas nobalsošanas kampaņu – Vērtējuma kritēriji (Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 2004/2003 8. pants)*

(skat. 73. punktu)

6. *Eiropas Savienības tiesības – Principi – Tiesības uz aizstāvību – Tiesības tikt uzklautam – Tvērums – Individuāla lēmuma pieņemšana, pamatojoties uz elementiem, kas attiecīgajai personai paziņoti vai bijuši zināmi – Pārkāpums – Neesamība (Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. panta 2. punkts)*

(skat. 89.–91. un 97. punktu)

7. *Eiropas Parlaments – Eiropas līmeņa politisko partiju finansēšana – Dotācijas priekšfinansējuma piešķiršana – Finanšu garantijas prasība un priekšfinansējuma summas ierobežojums – Novērtējuma brīvība – Tvērums – Samērīguma un vienlīdzīgas attieksmes principu pārkāpums – Neesamība (Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 966/2012 134. panta 1. punkts; Komisijas Regulas Nr. 1268/2012 206. panta 1. punkts)*

(skat. 107., 108., 113., 120., 121., 124., 125., 128. punktu)

Rezumējums

Spriedumā *ADDE/Parlaments (T-48/17)*, kuru 2019. gada 7. novembrī pasludinājusi Vispārējās tiesas palāta paplašinātā sastāvā, tā apmierināja prasību atcelt Eiropas Parlamenta 2016. gada 21. novembra lēmumu, ar kuru par neatbilstīgiem atzīti daži Eiropas politiskās partijas *Alliance for Direct Democracy in Europe ASBL* (turpmāk tekstā – “prasītāja”) izdevumi saistībā ar 2015. finanšu gada dotāciju. Savukārt Vispārējā tiesa noraidīja prasību atcelt Parlamenta 2016. gada 12. decembra lēmumu, ar kuru dotācijas piešķiršana prasītājai attiecībā uz 2017. finanšu gadu tika pakļauta dažiem nosacījumiem.

Eiropas Parlamenta Prezidijs 2014. gada decembrī attiecībā uz prasītāju pieņēma lēmumu, tai piešķirot dotāciju par maksimālo summu 1 241 725 EUR apmērā attiecībā uz 2015. finanšu gadu. Vēlāk tika veiktas pārbaudes, un ārējās revīzijas ziņojumā daži izdevumi ir tikuši atzīti par neatbilstīgiem attiecībā uz 2015. finanšu gadu. Parlaments 2016. gada novembrī atzina summu 500 615,55 EUR apmērā par neatbilstīgu un pieprasīja prasītājai atmaksāt summu 172 654,92 EUR apmērā.

Parlamenta Prezidijs 2016. gada decembrī pieņēma lēmumu, ar kuru prasītājam tika piešķirta dotācija par maksimālo summu 1 102 642,71 EUR apmērā attiecībā uz 2017. finanšu gadu un kurā bija paredzēts, ka priekšfinansējums ir aprobežots ar 33 % no dotācijas maksimālās summas, ar nosacījumu, ka tiek sniegta bankas garantija, ņemot vērā ārējo revidentu šaubas par prasītājas finansiālo dzīvotspēju situācijā, kurā tai nebija pašas resursu.

Izskatot prasību atcelt abus Parlamenta 2016. gada novembra un decembra lēmumus, Vispārējā tiesa vispirms atgādināja, ka tiesības uz jautājumu objektīvu izskatīšanu Eiropas Savienības iestādēs ir Savienības tiesību vispārējs princips un ka saskaņā ar judikatūru labas pārvaldības princips tostarp ietver kompetentās iestādes pienākumu pirms lēmuma pieņemšanas rūpīgi un objektīvi pārbaudīt visus lietas nozīmīgus faktus. Turklāt objektivitātes prasība ietver, no vienas puses, subjektīvo objektivitāti tādā nozīmē, ka nevienam attiecīgās institūcijas loceklim, kas atbildīgs par lietu, nedrīkst pastāvēt aizspriedumi vai personīgs pieņēmums, un, no otras puses, objektīvo objektivitāti tādā nozīmē, ka attiecīgajai institūcijai ir jāsniedz pietiekamas garantijas, lai šajā ziņā varētu izslēgt jebkādas legītimas šaubas.

Vispārējā tiesa norādīja, ka konkrētajā lietā viens no Parlamenta Prezidija locekļiem, kas bija atbildīgs par to lietu uzraudzību, kuras attiecas uz Eiropas politisko partiju finansēšanu, ir paudis kategoriska un nepārprotama satura publiskus paziņojumus, kas, no ārējā novērotāja skatpunkta raugoties, ļautu secināt, ka minētais loceklis bija iepriekš noteicis savu nostāju par jautājumu – pirms apstrīdētā lēmuma par 2015. finanšu gadu pieņemšanas. Ņemot vērā apstākli, ka attiecīgais loceklis bija piedalījies Prezidija sanāsmē un ieņēma aktīvu lomu debatēs, kuru rezultātā tika pieņemts apstrīdētais lēmums, Vispārējā tiesa secināja, ka ir nodarīts nopietns kaitējums objektivitātes tēlam.

Vispārējā tiesa uzsvēra, ka Parlamentam ir jāsniedz pietiekamas garantijas, lai izslēgtu jebkādas šaubas par tā locekļu objektivitāti, kad viņi pieņem administratīva rakstura lēmumus, un tostarp tas nozīmē, ka locekļiem ir jāatturas no publiskiem paziņojumiem saistībā ar to, ka Eiropas politiskās partijas labi vai slikti apsaimnieko tām piešķirtos naudas līdzekļus, ja lietas vēl ir izskatīšanas stadijā.

Turpinot – Vispārējā tiesa izskatīja jautājumu par dažu izdevumu neatbilstību, kas saistīti ar 2015. gada decembrī septiņās dalībvalstīs veiktās aptaujas finansēšanu. Vispārējā tiesa atgādināja, pirmkārt, par aizliegumu izmantot Eiropas līmeņa politisko partiju finansējumu no Eiropas Savienības vispārējā budžeta, lai tieši vai netieši finansētu citas politiskās partijas, it īpaši valsts partijas vai kandidātus¹, un, otrkārt, par aizliegumu izmantot šos līdzekļus, lai finansētu tautas nobalsošanas kampaņas².

Šajā lietā Vispārējā tiesa uzsvēra, ka attiecīgā aptauja tika veikta septiņās dažādās dalībvalstīs (Beļģijā, Francijā, Ungārijā, Nīderlandē, Polijā, Zviedrijā un Apvienotajā Karalistē), izmantojot izlasi aptuveni 1000 personu apmērā katrā valstī, ka uzdotie jautājumi bija identiski un ka tie it īpaši attiecās uz šo dalībvalstu dalību Savienībā, uz to, kā respondenti balsotu eventuālā referendumā par dalību Savienībā, un uz dalības Savienībā nosacījumu reformu. Turpinot Vispārējā tiesa konstatēja, ka tikai tā aptaujas daļa, kas attiecās uz Apvienoto Karalisti, bija aptverta ar tautas nobalsošanas kampaņu finansēšanas aizliegumu, ņemot vērā, ka tiesību akti saistībā ar referendumu rīkošanu Apvienotajā Karalistē tika galīgi apstiprināti minētās aptaujas laikā. Turpretim, tā kā tas tā nebija attiecībā uz pārējām sešām dalībvalstīm, kurās veikta aptauja,

¹ Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2004/2003 (2003. gada 4. novembris) par noteikumiem, kas attiecas uz Eiropas līmeņa politiskajām partijām un to finansēšanu (OV 2003, L 297, 1. lpp.), 7. panta 1. punktu.

² Saskaņā ar Regulas Nr. 2004/2003 8. panta ceturto daļu.

Vispārējā tiesa konstatēja, ka pilnīgi visu aptaujas izdevumu pasludināšana par neatbilstīgiem ir nepamatota. Ņemot vērā objektivitātes prasības un attiecīgās aptaujas raksturu, Vispārējā tiesa atcēla Parlamenta 2016. gada 21. novembra lēmumu par 2015. finanšu gadu.

Attiecībā uz prasību atcelt Parlamenta 2016. gada 12. decembra lēmumu par dotācijas piešķiršanu prasītājam attiecībā uz 2017. finanšu gadu, Vispārējā tiesa to noraidīja, atzīstot par nepamatotiem izvirzītos pamatus, kas saistīti, pirmkārt, ar labas pārvaldības principa un tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, otrkārt, ar Finanšu regulas³ 134. panta un Finanšu regulas piemērošanas noteikumu⁴ 206. panta pārkāpumu (attiecībā uz dotāciju priekšfinansējuma garantijām) un, treškārt, ar samērīguma un vienlīdzīgas attieksmes principu pārkāpumu.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV 2012, L 298, 1. lpp.).

⁴ Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 1268/2012 (2012. gada 29. oktobris) par Regulas Nr. 966/2012 piemērošanas noteikumiem (OV 2012, L 362, 1. lpp.).